

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 10.

Lýsingaprísur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 11. mars 1944.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Svarið og takkalønin, ið fólka- flokksmenn og sambandsmenn geva Føroya fiskimonnum og ar- beiðsmonnum fyri álitisprógvið við Bartalsmessuvalið:

Teir tjóðra fiskimenn og arbeidsmenn við teirra grundløn, hvussu so lá hon er.

Tingið samtykti á sinni eina minstuløn fyri trolaramanning og siglingsmenn. Harafrat var ásett, at fiskimaðurin og arbeidarin at fáa lön sambart »rentalilittetini» og sum viðurgjöld fyri kriggsvanda.

Hesa lóg troðkaðu javnaðarmenn igjøgnum. Fiskimenn vóru gladdir fyri hana.

Men nú er bakslátturin komin. Afturhaldslíðið og mótsæðuliðið hjá fiskimonnum kunnu ikki leypa frá minstulønini til trolaramenn og siglingsmenn. Men tað nýtir høvi at halda ímóti, at teir, ið ikki ávisliga vóru nevndir í lógini, skulu missa tryggjanina av eini minstuløn.

Ólukkuliga var tað so vordið, at tá ið lógin var smiðað, var ikki talan um aðra vinnu enn trolveidu og at sigla við keyptum fiski. Línuveidu og veida við smærri trolferum varð ikki nevnd. Eftir okkara tykki skuldi tað tó onga »rollu» spælt. Ti andin í lógini er at øllum fiskimonnum skal verða tryggjað ein minstavinna um mánaðin ella einstakan tús.

Men hesa lógarinnar týðuliga ætlan hevur ein meirluti í valdgerðardómstólinum ikki viljað góðtikið. Tvørturímóti!

Og so varð úrslitið tað, at nu tá ið sáttmálin víðvíkjandi línuveidu og veidu við smærri trolferum var fyri sýtti ein meirluti í valdgerðarrættinum at tryggja linumonnum og fiskimonnum við smærri trolferum eina minstuløn.

Fiskimannafelögin orka sjálvandi ikki at bróta verkfallslógina. Men fiskimenn eru harmir og vilja leggja spurningin fyri tingið, tá ið tað kemur saman.

Fuglfjarðararbeidsmenn tapa í sinum, stríði fyri at hevja tímansgrundlønina ið hjá teimum liggur um stivan fjórðing lægri enn hjá teim frægast lönntu arbeidsmonnum

Langt undan prisstedtingarlógin kom høvdu Fuglfjarðararbeidrar

sagt lönssáttmála sín upp. Teir liggja millum triðing og fjórðing lægri í grundløn enn teir frægast lönntu í Føroyum.

Men ta varð so borið í band, at semingsmaðurin drálaði við at fáa málið til endiliga víðgerð, drálaði til eina ferð aftaná, at prisstedtingarlógin var sett í gildi. Meirlutin í valdgerðarrættinum skjeyt seg undir, at prisstedtingarlógin forðaði grundlønarrættanini og vórðu so statt arbeidararnir í Fuglfjarði við undirlutan.

Hetta var so harmiligt og órættvist sum tað kundi vera; tí á sinni, tá ið arbeidararnir í Fuglfjarði gingu við til eina so lága grundløn, var tað einans fyri at rætta eina styðjandi hond til arbeidsgevararnar, ið tá søgdu seg at standa — og stóðu eisini óivað — á so veikum fótum, og tað reid á snarinum hjá teimum.

Nú ber vinnulivið seg væl. Somu arbeidsgevarar eru vórðir ríkir menn. Tað skuldi tí verið rætt og rimiligt, at arbeidararnir nú finga — og tað uttan tjak og stríð — fullar lönsumdir. Tað er til lítlan heiður fyri arbeidsgevararnar, at teir eru ímóti, at Fuglfjarðararbeidarum verður givið fullar lönsumdir.

Fuglfjarðingar kundu sjálvandi ikki sita tigandi yvir valdgerðarrættursins avgerð. Teir lögdu málið fyri tingið og bóðu um, at tað mátti hjálpa teimum at fáa teirra rættvisu lönkrøv uppfyllt.

Javnaðarmenn á tingi tóku heitt undir við Fuglfjarðingum og settu fram uppskot um at broyta lógina soleiðis, at tað skuldi standa fritt at hækka grundlønina hjá arbeidarunum í Fuglfjarði og aðrastaðni, har arbeidslønin lá undir í kr. í grundløn um tíman uppí hægsta lönlag (1 kr. um tíman + pristalið).

Men hetta uppskot varð felt av fólkafloksmonnum og sambandsmonnum, ið enn tá í álitinum úttalaðu, at tað vildi ikki vera beint

hjá einum valdgerðarrætti at hækka Fuglfjarðingum grundlønina, og teir forðaðu, at nakað annað arbeidsmannafelag, ið lá niðan fyri eina tímansgrundløn uppá 1 kr., yvirhevar skuldu fáa grundlønarspurningin til víðgerðar.

^{20/25} av Føroya arbeidarunum og Føroya fiskimonnum valdu fólka-flokkin og sambandsflokkin við seinasta val.

Línukontraktin og noktanin av at hækka teim minnilönntu grundlønina er svarið og takkarlønin, ið fólkafloksmenn og sambandsmenn hava givið arbeidarunum og fiskimonnum.

FISKISÁTTMÁLAR

Harri blaðstjóri!

Føroya Fiskimannafelag biður tygum gera so væl at taka upp í blað tygara úrslitini úr sáttmáladómi, sum felður varð 25. februar í ár víðvíkjandi »Kontrakt for Langlinefiskeri» og »Kontrakt for Fiskeri med mindre Trawlartøjer» millum Færøernes Rederiforening og Føroya Fiskimannafelag.

I sáttmálaneyndini sótu: Poul Hansen, heilsælumaður og Jens av Reyni, direktørur, fyri Færøernes Rederiforening og Arbeidsgevarafelagið. Gunnar Winther, Lagtingsrevisor fyri Føroya Fiskimannafelag og Jacob Fr. Øregaard, lögtingsmaður fyri Føroya Arbeidarafelag. Til formann í nevndini varð valdur Trygve Samuelsen, cand. jur. sakferari. Dómurin varð avsaður við atkvæðisgreiðslu: Triggir fyri og tveir ímóti.

Kontrakt for Langlinefiskeri.

Forhiring til Langlinefiskeri med Skibe sker paa følgende Betingelser, foruden de i den almindelige Lovgivning indeholdte Bestemmelser.

§ 1

Forhiring til Langlinefiskeri gælder kun for een Tur ad Gangen, naar ikke andet er aftalt.

§ 2

Bjergeløn fordeles efter Lovgivningens Bestemmelser, saaledes som disse til en hver Tid maatte være.

§ 3

Mandskabet er pligtigt til at deltage i alt Skibsarbejde og i Arbejde med Lastning og Losning af Fisk, Is og Proviant m. v.

§ 4

Mandskabet maa ikke medtage Spiritus om Bord eller begive sig i Land uden Tilladelse fra Skipperen eller den, der har Befaling i hans Sted.

§ 5

Ved Turens Begyndelse og Afslutning afhentes og afsættes Rederiet Mandskabet paa Færøerne.

§ 6

Besætningens Andel fastsættes saaledes:

Forlods fradrages som Fællesomkostninger:

- Alle Udgifter paa Salgstedet.
 - Proviant, Is, Kul, Olie, Agn, al Assurance (dog saaledes, at en enkelt Tur med Hensyn til den ordinære Søforsikring af Skib højest kan betales med 25 % af Assuranepremien), Havneudgifter paa Færøerne og Omkostninger ved Anløb i Island.
 - I Tilfælde af, at Lasten bliver suppleret med købt Fisk, fradrages Købesummen og alle Omkostningerne i Forbindelse med Købet. Derefter fordeles Resten med 50 % til Mandskabet og 50 % til Rederiet.
- Mandskabets Part udregnes efter følgende Regler:
- Kaptainen 2 1/2 Part
Bedstemanden 1 1/2 Part
Motorpasseren 1 1/2 Part og
det øvrige Mandskab hver 1 Part.

§ 7

Rederiet yder den Del af Mandskabet, der sejler med Skibet til Salgshavnen, en Ekstrahyre paa 16 Kr. pr. Mand pr. Dag, beregnet fra den Dag Skibet forlader Færøerne og til den Dag, Skibet kommer tilbage til færøsk Havn, begge Dage iberegnet, Anløbes færøsk Havn ikke paa Vej til Salgshavnen, ydes ingen Ekstrahyre.

§ 8

Vedrørende Mandskabets Andel, tilstilles hver af Mandskabet Regnskab med Afregning senest 4 Uger efter, at Salg har fundet Sted. Et Eksempel af Regnskabet tilstilles Føroya Fiskimannafelag.

§ 9

I Tilfælde af at Assurancen for Fiskelasten kommer til Udbetaling, erholder Mandskabet sin Andel af Assurancensummen paa samme Maade, som om Fisken var solgt for Assurance-summen.

§ 10

Efter endt Fiskeri skal Kokken være pligtig til at gøre alle Kokke- (Meira á 4. síðu).